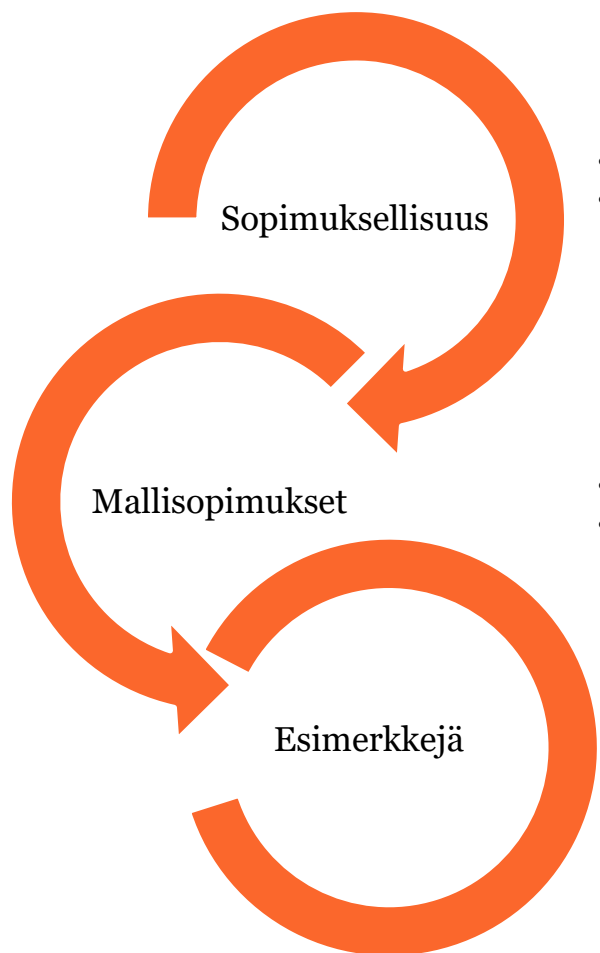

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Yrittäjien väliset sopimukset ekosysteemipalveluperusteisissa tuotteissa

- Kun liiketoiminta perustuu aineettomiin ekosysteemipalveluihin (esim. metsissä tuotettavat elämys-, liikunta- ja matkailupalvelut).
- Sopimuksellisuus auttaa palveluiden kehittämistä ja sen avulla voidaan varmistaa, että molemmat osapuolet hyötyvät, voidaan ennakoida mahdollisia ongelmatilanteita sekä sovitaan vastuista ja velvollisuuksista sekä mahdollisista korvauksista

- Laidunpankkiin on koottu laiduntamiseen liittyviä sopimusmalleja
- MTK ja TAPIO ovat laatineet (2016) mallisopimuksia virkistysarvokaupasta ja palvelutoiminnasta metsäalueilla

- TAPIO on koonnut sopimusesimerkkejä mm. hiljaisuuden tuotteistamisesta, reittiyhdistämisestä, luontokuvaamisesta

MINKÄ SOPIMUKSEN VALITSEN?

Lähde: TAPIO <https://tapio.fi/wp-content/uploads/2016/01/Tapio-ekosysteemipalvelut-opas-final-22.12.2016.pdf>

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Mallisopimuksia

Sopimus virkistysarvokaupasta

SOPIMUS VIRKISTYSARVOKAUPASTA

Me allekirjoittaneet osapuolet olemme sopineet vapaaehtoisesta maa-alueen virkistysarvon säilyttämisestä ja/tai virkistysarvon lisäämisestä (virkistysarvokaupasta) seuraavasti:

1. Sopimusosapuolet

MAANOMISTAJA

Nimi	
Osoite	
Maksuosoite	
Tilan nimi ja rekisterinumero	
Kunta	Kylä

VIRKISTYSARVON OSTAJA

Nimi	
Osoite	

2. Sopimuksen kohde ja virkistysarvo

Tähän sopimukseen on liitetty kartta, johon on merkitty sopimuksen kohteena olevat alueet / Sopimuksen kohde on sopijapuolten toimesta yhdessä maastoon merkitty. (tarpeeton yrittävään)

Kuvaus kohteesta ja virkistysarvoista, joita tämä sopimus koskee:

3. Toimenpiteet kohteella

3.1. Maanomistaja pidättäytyy seuraavista toimenpiteistä ja/tai tehdä sopimuksen kohteella seuraavia toimenpiteitä edellä mainittujen virkistysarvojen säilyttämiseksi ja/tai lisäämiseksi tai muussa sopimusosapuolten sopimassa tarkoituksessa:

3.2. Maanomistaja saa edellä 3.1 kohdan sopimusehdoista huolimatta tehdä sopimuksen kohteella seuraavia toimenpiteitä:

3.3. Maanomistajalla on oikeus tuulikaatojen ja tykkylumen katkomien tai muuten vaurioituneiden puiden korjaamiseen alueelta.

3.4. Edellä mainittujen metsänhoitotoimien lisäksi maanomistajalla on sopimusaikana oikeus seuraaviin metsänhoitotoimiin:

3.5. Sopimusosapuolet sitoutuvat varmistamaan, että toimenpiteet täyttävät metsälain, luonnonsuojelulain, maankäyttö- ja rakennuslain sekä muun lainsäädännön vaatimukset.

4. Sopimuskausi

Sopimus tulee voimaan allekirjoitushetkellä ja voimassaolo päättyy _____.20__.

5. Virkistysarvokorvauksen maksu

Virkistysarvon ostaja maksaa maanomistajalle _____ (_____) euron korvauksen edellä mainituista virkistysarvoista yhden viikon kuluessa siitä, kun sopimus on allekirjoitettu.

Viivästyskorko on korkolain mukainen.

6. Sopimuksen päättäminen

6.1 Sopimus päättyy kohdassa 4 sovitun määräajan mukaisesti.

6.2. Maanomistajalla ja virkistysarvon ostajalla on oikeus irtisanoa sopimus kohteen virkistysarvojen muututtua sopimusosapuolista riippumattomista syistä niin, ettei sopimuksen voimassaololle ole enää perusteita. Jos sopimus irtisanoaan tämän kohdan perusteella,

maanomistaja on velvollinen palauttamaan saamaansa korvauksen jäljellä olevia täysiä kalenterikuukausia vastaavalta osalta maksetusta korvauksesta.

6.2 Virkistysarvonostajalla on oikeus välittömästi purkaa sopimus myös silloin, jos maanomistaja on omalla menettelyllään tietoisesti heikentänyt kohteen virkistysarvoja tämän sopimuksen 3.1 kohdan vastaisesti. Jos sopimus puretaan tällä perusteella, maanomistaja on velvollinen palauttamaan sopimuksen perusteella saamansa rahoituksen kokonaan.

6.4 Maanomistaja voi purkaa sopimuksen heti päättyväksi, kun ostaja laiminlyö sovittun maksun maksamisen tai rikkoo olennaisesti muita sopimusehtoja. Jo maksettuja korvauksia ei palauteta ostajalle.

7. Sopimuksen sitovuus kiinteistön siirtyessä uudelle omistajalle

Sopimus ei sido kiinteistön uutta luovutuksensaajaa, kun sopimuksen kohteena oleva alue siirtyy vastikkeellisella luovutuksella uudelle omistajalle, ellei uuden omistajan kanssa toisin sovita. Sopimuksen alun perin solminut ja kiinteistönä luovuttanut maanomistaja on tällöin velvollinen maksamaan virkistysarvon ostajalle takaisin sopimuskaudesta jäljellä olevia täysiä kalenterikuukausia vastaavan osan maksetusta palkkiosta.

Muiden saantojen (esim. perintö / lahja/ ositus) osalta sopimus sitoo alueen uutta omistajaa, jolle laista muuta johdu. Jos omutusoikeus sopimuksen kohteena olevaan alueeseen siirtyy muulla kuin vastikkeellisella saannolla, alueen omistaja sitoutuu ottamaan saantokirjaan ehdon siitä, että sopimus sitoo uutta omistajaa.

8. Sopimuserimielisyydet

Mahdolliset riitatapaukset käsitellään siinä aloikeudessa, jossa virkistysarvokaupan kohteena oleva maa-alue sijaitsee.

9. Sopimuskappaleet

Tätä sopimusta on laadittu kaksi samansisältöistä kappaletta: yksi tilan omistajalle ja yksi virkistysarvon ostajalle.

Paikka ja aika

Maanomistaja

Virkistysarvonostaja

LIITTEET:

Peruskartta
Alueesta tehty hoito- ja käyttösuunnitelma
Kohteen kuvaus
(tarpeeton yrittävään)

Lähde: MTK

https://www.mtk.fi/metsa/metsien_virkistyskaytto/virkistysarvokauppa/fi_FI/virkistysarvokauppa_toimint_ammalli/

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Mallisopimuksia

Sopimus palvelutoiminnasta esim. metsäalueella

SOPIMUS PALVELUTOIMINNASTA METSÄALUEELLA

Tämä malli on kehitetty Ekosysteemipalveluiden tuotteistaminen –kehittämishankkeessa (Tapio Oy, maa- ja metsätalousministeriö) Versio 24.8.2016. Voit muokata pohjaa oman tarpeesi mukaan.

Me allekirjoittaneet osapuolet olemme sopineet palvelutoiminnasta metsäalueella seuraavasti:

1. Sopimusosapuolet

MAANOMISTAJA

Nimi	
Osoite	
Puhelinnumero	
Maksuosoite	
Tilan nimi ja rekisterinumero	
Kunta	Kylä

PALVELUN TUOTTAJA

Nimi	
Osoite	
Vastuhenkilö	
Puhelinnumero	

2. Sopimuksen kohde

Tähän sopimukseen on liitetty kartta, johon on merkitty sopimuksen kohteena olevat alueet.

Toiminnan tavoite ja kuvaus toiminnasta alueella:

Arvio toiminnan laajuudesta (käyntikertoja ja henkilöitä) vuositasolla

Käyntikertoja vähintään _____ enintään _____
Henkilöitä vähintään _____ enintään _____

3. Sopimuksen kohdealueen käyttöön liittyvät säännökset ja rajoitteet

4. Toiminnan vaikutukset kohteella

4.1. Maanomistajan toimenpiteet:

4.2. Palvelun tuottajan toimenpiteet:

4.3. Pysäköinti

4.4. Yksitystien käyttö

5. Sopimuskausi

Sopimus tulee voimaan allekirjoitushetkellä / _____
ja voimassaolo päättyy _____.20__.

6. Sopimuskorvauksen maksu

6.1. Peruskorvaus
Sopimusalueen laajuus on _____ ha.
Peruskorvaus _____ €/ha.
Palvelun tuottaja maksaa peruskorvauksena maanomistajalle yhteensä _____ (_____) euroa yhden viikon kuluessa siitä, kun sopimus on allekirjoitettu.

Viivästyskorko on korkolain mukainen.

6.2. Käyttökorvaus
Arvio palvelun tuottajan asiakkaiden käyntikertojen määrästä on _____ kpl/vuosi.
Käyntikertakohtainen korvaus _____ €/ha.

Valitaan jompikumpi alla olevista vaihtoehdoista:

- Palvelun tuottaja maksaa yllä olevaan arvioon perustuen käyttökorvauksena maanomistajalle yhteensä _____ (_____) euroa yhden viikon kuluessa siitä, kun sopimus on allekirjoitettu.
- Palvelun tuottaja maksaa maanomistajalle toimittamaansa tietoon perustuen käyttökorvauksen maanomistajalle (käyntikertakohtainen korvaus € * toteutuneiden käyntikertojen määrä) vuoden kuluttua siitä, kun sopimus on allekirjoitettu.

Viivästyskorko on korkolain mukainen.

7. Sopimuksen päättäminen

7.1. Maanomistajalla ja palvelun tuottajalla on oikeus välittömästi irtisanoa sopimus kohteen käyttömahdollisuuksien muututtua sopimusosapuolista riippumattomista syistä niin, ettei sopimuksen voimassaololle ole enää perusteita. Jos sopimus irtisanotaan tämän kohdan perusteella, maanomistaja on yhden kuukauden irtisanomisajan jälkeen velvollinen palauttamaan saamaansa korvauksen jäljellä olevia täysisiä kalenterikuukausia vastaavalta osalta maksetusta korvauksesta.

7.2. Palvelun tuottajalla on oikeus välittömästi purkaa sopimus myös silloin, jos maanomistaja on omalla menettelyllään tietoisesti heikentänyt palvelun tuottajan toimintaedellytyksiä tämän sopimuksen 4.1 kohdan vastaisesti. Jos sopimus puretaan tällä perusteella, maanomistaja on velvollinen palauttamaan saamaansa korvauksen jäljellä olevia täysisiä kalenterikuukausia vastaavalta osalta maksetusta korvauksesta.

7.3. Maanomistaja voi purkaa sopimuksen heti päättyväksi, kun palvelun tuottaja laiminlyö sovitun maksun maksamisen tai rikkoo muita sopimusehtoja. Jo maksettuja korvauksia ei palauteta palvelun tuottajalle.

8. Sopimuksen sitovuus kiinteistön siirtyessä uudelle omistajalle

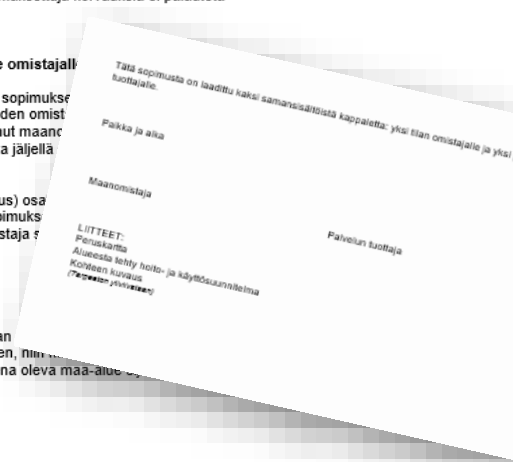
Sopimus ei sido kiinteistön uutta luovutuksensaajaa, kun sopimus vastikkeellisella luovutuksella uudelle omistajalle, ellei uuden omistajan Sopimuksen alun perin solminut ja kiinteistönsä luovuttanut maanomistaja maksamaan palvelun tuottajalle takaisin sopimuskaudesta jäljellä vastaavan osan maksetusta palkkiosta.

Muiden saantojen (esim. perintö / lahja/ ositus) osa omistajaa, jollei laista muuta johdu. Jos omistusoikeus sopimuksesta siirtyy muulla kuin vastikkeellisella saannolla, alueen omistaja sitoo ehdon siitä, että sopimus sitoo uutta omistajaa.

9. Sopimuserimielisyydet

Sopimuserimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan vapaaehtoisella neuvottelulla ei päästä yhteisymmärrykseen, niin käsitellään siinä aloikeudessa, jossa sopimuksen kohteena oleva maa-alue.

10. Sopimuskappalet

Mallisopimuksia

- Maanvuokralaki
- Laiduntamiseen liittyviä sopimuksia
- Metsästysvuokrasopimus

Kuva: Leena Lahdenvesi-Korhonen

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Esimerkkejä

Geopark-alueen mallisopimus

Eteläiselle Saimaalle on perustettu geopark

Etelä-Savossa ja Etelä-Karjalassa Saimaan ympärillä sijaitsevien yhdeksän kunnan alueelle on muodostettu geopark. Mukana ovat Imatran, Lappeenrannan ja Mikkelin kaupungit sekä Savitaipaleen, Taipalsaaren, Ruokolahden, Juvan, Puumalan ja Sulkavan kunnat. Hanketta on edistänyt Saimaa Geopark -yhdistys, ja tarkoituksena on ollut kehittää matkailua Saimaalla.

Geopark-kohteet ovat geologisesti merkittäviä ominaispiirteitä sisältäviä alueita tai maastonkohtia. Kartoituksen perusteella soveltuvia kohteita on tällä hetkellä valikoitunut n. 70, joista noin puolet on yksityismailla. Kokonaisuudelle ollaan hakemassa UNESCO:n statusta vielä tämän vuoden aikana. Geopark ei ole suojelualue, vaikka se voi sisältää suojeltuja kohteita.

Geopark-alueeseen liittyvistä toiminnoista kannattaa sopia kirjallisesti

Asioiden selkiyttämiseksi ja ristiriitojen välttämiseksi geopark-alueeseen liittyvistä toiminnoista kannattaa sopia kirjallisesti. Sopimisen sujuvoittamiseksi MTK ja Saimaa Geopark -yhdistys ovat yhteistyössä laatineet mallisopimuksen kuntien ja maanomistajien käyttöön. Mallisopimuksessa on annettu esimerkkejä osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista sopimiseksi.

Kuva: Leena Lahdenvesi -Korhonen

Hiljaisuuden kokemuksia luontopolulla

Pohjoiskarjalainen [Karelia Cottages](#) on rakentanut [luontopolun](#), jossa hiljaisuus on keskeinen voiman lähde. Hiljaisuuden lisäksi luontopolulla on mahdollisuus kokea luonnollinen pimeys. Polku on keskeinen osa Saimaan pohjoisten saarten noin 100 kilometrin virkistysreitistöä.

Apajalahden hiljaisuusluontopolku kulkee neliosaisen, yhteensä 5,6 hehtaarin suuruisen METSO-luonnonsuojelun kautta. Itse polku on 2,8 kilometrin pituinen rengasreitti, joka on osa matkailuyrityksen palvelutarjontaa. Reittiä varten maastoon on tehty erilaisia rakenteita, kuten pitkospuut ja laavu. Reitti kulkee osin talousmetsässä, ja on siten myös ammattilaisten opintokohde.

Osapuolet

Matkailuyritys ja kiinteistöyhtiö.

Sopimus

Kiinteistöyhtiöllä ja yrityksellä on määräaikainen viisivuotinen sopimus, jonka mukaan yritys vastaa luontopolun säännöllisestä hoidosta, merkinnöistä ja tarvittavista kunnostuksista sekä alueen laavusta ja huoltorakennuksesta.

Korvaus

Polusta ei makseta korvauksia kiinteistöyhtiölle, mutta matkailuyritys maksaa sille maanvuokraa lähistöllä olevasta varsinaisesta matkailualueesta. Polun raivaukseen, laavun ja huoltorakennuksen rakentamiseen on saatu omavastuusuudellista Leader-rahoitusta. Suuri osa reitin rakentamisesta ja ylläpidosta on toteutettu talkoovoimin.

Metsänomistajat hyötyvät järjestelystä, sillä laavu ja huoltorakennus toimivat myös metsäkiinteistön tukikohtana. Polun tarkastuskierroksilta ja käyttäjiltä saadaan tiedot metsän tilasta, kuten myrskytuhoista, riistakannasta sekä marja- ja sienisadosta.

Metsäluonto kunnan terveyspalveluissa

Sipoon kunta on pilotoinut terveyskeskuksen asiakkaiden ohjaamista luontoretkeille osana esimerkiksi masennus- ja diabetespotilaiden hoitoa. Toimintamallin ovat suunnitelleet kunnan johtava lääkäri, terveydenhuollon asiantuntijatiimi ja Luonnontie-yritys yhdessä tutkijoiden kanssa. Ensimmäinen retkisarja toteutettiin 2015 – 2016.

[Terveysmetsäryhmä](#) retkeili erilaisten metsätyyppien lisäksi esimerkiksi avosuolla, ulkosaaristossa, korkeilla näköalapaikoilla ja viljelysmaisemissa. Retkien paikkavalinnassa pyrittiin mahdollisimman monipuolisiin ympäristöihin, tavoitteena auttaa osallistujia tunnistamaan omaa hyvinvointia erityisesti tukevia luonto- ja maisematyyppejä sekä toisaalta tehdä heidän omaa kotiseutuaan tutummaksi.

Tutkimukset osoittavat, että metsässä oleskelu ja liikkuminen metsässä tekevät hyvää henkiselle ja fyysiselle hyvinvoinnille lieventäen ahdistusta ja stressiä. Sipoon luontointerventiön alustavat tulokset ovat olleet lupaavia.

Toiminta on toteutettu osana maa- ja metsätalousministeriön 2014 – 2016 rahoittamaa METSO-yhteistoimintaverkoston Terveysmetsä-hanketta. Hankkeessa kehitettyjä toimintamalleja on tarkoitus jalkauttaa myös muihin Suomen kuntiin.

Osapuolet

Kunta tai luonto- ja hyvinvointiyritys ja metsänomistaja.

Sopimus

Yrittäjä tai kunta sopii metsänomistajan kanssa tietyn metsäalueen käytöstä terveysmetsä-toimintaan. Metsänomistaja pidättäytyy määrääjäksi metsän voimaperäisestä käsittelystä kuten päätehakuusta. Yrittäjä tai kunta sitoutuu hyvän virkistyskäyttökäytön mukaiseen toimintaan, kuten välttää arkojen maastonkohtien tarpeetonta kuluttamista.

Korvaus

Metsänomistajan saama korvaus on tapauskohtainen määräytyen sovitun alueen pinta-alan, metsätaloudellisen merkityksen ja suunnitellun käyttö-määrän mukaan. Tarpeen huomioidaan oikeus yksityistien käyttöön ja pysäköintiin sekä leiriytymiseen ja tulenteeseen. Tarpeen mukaan sovitaan kyseistä metsäaluetta koskevasta tiedottamisesta tai markkinoinnista.

Majatalosta majataloon hiihtovaellusreitti

Neljän majatalon kautta kulkeva hiihtovaellusreitti vie matkailijoita Pohjois-Karjalan Valtimolta aina Nurmekseen saakka. Perinteisen tyylin hiihtoura on moottorikelkalla hoidettua latua, jossa hiihtoa kertyy päivässä enimmillään noin 30 kilometriä.

Reitti on osa majatalojen yhteistä virkistystuotetta ja [Majatalosta majataloon](#) retket on muun muassa valittu vuoden 2015 ruokamatkailutuotteeksi. Matkailuyrittäjät ovat halukkaita

muuttamaan reitistötoiminnan ympärivuotiseksi. Ympäri vuotisen toiminnan varmistamiseksi tarvitaan sopimusten uusimista ja yhteisten pelisääntöjen rakentamista.

Elämyksellistä luontokuvausta

[Frä Fero](#) järjestää luontovalokuvausmatkoja Lieksassa. Luontovalokuvaukseen kuuluvat niin auringonlaskut vaaraimemassa kuin kosket, kasvit, perhoset ja linnut sekä yhä suosittumpi petokuvaus.

Luontokuvauskohteiden tulee olla luontokohteita, joissa ihmisen toimet eivät näy. Hienon kuvauskohteen löytyessä yrittäjä on valmis korvaamaan kuvauspaikan käytöstä tai säilyttämisestä. Joissakin tapauksissa kohteen menetetyt hakkuutulot voidaan korvata

vuokralla. Myös metsätaloudellisesti arvottomat koskemattomat suoalueet voivat olla hienoja kohteita lintu- ja maisemakuvauksiin.

Yrittäjä toivoo, että yksityiset metsänomistajat tarjoaisivat kohteitaan yrityksen käyttöön. Asiakkaita ja kysyntää kuvaustuotteille on. Yrityksellä on vuosittain viitisen sataa asiakasta, joista suurin osa on ulkomaisia. Ympäri vuotinen toiminta työllistää vakituisesti kaksi työntekijää, sesonkina enemmän.

Osapuolet

Matkailuyritys ja alueen maan- ja metsänomistajat.

Sopimus

Hiihtovaellusreitistä on sovittu kirjallisin toistaiseksi voimassa olevin sopimuksin yli 90 alueen maan- ja metsänomistajan kanssa. Sopimuksissa on sovittu muun muassa uran leveys, sallitut kunnostus-, käyttö- ja ylläpidotavat. Ladun ylläpito vaatii maastoliikennettä, jolloin toiminnalle tarvitaan maastoliikennelainmukaisesti metsänomistajan lupa.

Korvaus

Alueen metsänomistajat ovat hyötäneet reitin rakentamisesta ja ylläpidosta.

Osapuolet

Luontokuvausyritys ja metsänomistaja.

Sopimus

Valokuvausta järjestetään muun muassa pienellä suoalueella, joka on ainutlaatuinen ahmakuvauskohde. Yrittäjä on vuokrannut sen kirjallisin sopimuksin paikalliselta seurakunnalta 900 euron vuotuista hehtaarikorvausta vastaan. Yrityksellä on sopimuksia myös Stora Enson, Metsähallituksen ja yksityisten metsänomistajien kanssa.

Korvaus

Kohteen mukaan.

Riistan- ja metsänhoidon yhteistyösopimus

Joensuulainen liikemies ja suurmetsänomistaja Yrjö Laakkonen aloittaa 4 200 hehtaarin tiluksillaan uudenmuotoisen [yhteistyön metsästyseurojen kanssa](#). Perinteisen riistanhoitotyön lisäksi seurat muun muassa selvittävät tietoja kanalinnuista, raivaavat metsäautoteiden varsia ja voivat olla apuna taimien istutuksessa.

Metsästyseurat kartoittavat metsojen soidinpaikat, jotta ne voidaan merkitä metsä-

suunnitelmiin ja huomioida hakkuissa. Samoin metsästäjät merkitsevät kanalintujen pesät alueille, joille on suunniteltu maanmuokkaustöitä. Seurat voivat myös tehdä korvausta vastaan pienimuotoisia metsänhoitotöitä, kuten hakkuiden esiraivausta ja taimien istutusta. Jäsenmaksuilla elävät metsästyseurat voivat näin hankkia tuloja.

Iloa perinnebiotoopeista

Vapolan [Juomutila](#) sijaitsee Kalannin Paulähteen kylässä Uudessakaupungissa. Tilan historia ulottuu aina 1600-luvulle asti. Nykyään tilalla keskitytään Aberdeen Angus -karjan jalostukseen ja kasvatukseen. Tilan yrittäjät haluavat karjansa liikkuvan vapaasti laitumilla ja siten turvata eläimille mahdollisuuden lajinomaiseen käyttäytymiseen.

Vapolan karja laiduntaa luonnonlaitumilla, jolloin vesiensuojelu, maiseman- ja perinnebiotooppien hoito ovat olennainen osa tilan toimintaa. Laidunkäytössä on tilan omia maita ja vuokrattuja alueita. Luonnonlaitumen omistaja saa yhteistyön tuloksena kauniin ja hoidetun alueen.

Osapuolet

Metsästyseurat ja maanomistaja.

Sopimus

Metsästyvuokrasopimus.

Korvaus

Metsästyvuokrasopimuksesta ei peritä maksua, mutta metsästyseuralle on luvassa uusia tehtäviä ja mahdollisuuksia tienestehin.

Osapuolet

Metsänomistaja ja karjankasvattaja.

Sopimus

Maanvuokrasopimus laiduntamiseen.

Korvaus

Metsänomistaja saa iloa muuttuvasta maisemasta, sekä karjasta, johon harvoin muutoin enää törmää. Erilaiset pieneliöt, linnut ja kasvit saavat luonnonlaitumella valoa ja kasvuvuomaa karjan avulla. Maanvuokra on nimellinen, esimerkiksi 10 euroa/ha/vuosi.

Kihokkia lääkkeeksi yskään

4H-yhdistys on toiminut kihokin keruun organisoijana jo useita vuosia Pohjois-Pohjanmaalla ja eteläisessä Lapissa. **Kihokki** on arvostettu soilla kasvava rohdoskasvi, jonka lehtiä toimitetaan kylmärahtina lääketeollisuuden raaka-aineeksi Keski-Eurooppaan. Kihokkia käytetään limaa irrottavan yskänlääkkeen ainesosana.

Kihokin kerääminen on pitkäjänteistä työtä ja sitä saattaa hyvältä kasvupaikalta kerätä tunnissa noin kilon verran. 4H-yhdistys on laatinut kihokkien poimintaohjeen turvaamaan lajin säilymistä keruualueilla. Koko kasvustoa ei kerätä alueelta vaan paikalle tulee jättää aina elinvoimainen kihokkikanta. Kasvia ei saa poimia suojelualueilta eikä kuivattujen soiden tai maanteiden varsilta. Poimintakausi kestää heinäkuun puolivälistä elokuun puolelle.

Terveysvaikutteista pakuria teeksi

Pakuri on jo vuosia ollut kotimaisen superruoan kärkisijoilla. Pakuri on kääpä eli lahottajasieni, joka kasvaa kolvulla ja joillain muilla lehtipuilla. Kotimaista pakuria vähittäiskauppoihin myy muun muassa lempäläläinen **Puhdistamo**. Puhdistamo ostaa pakuria yhteensä noin tuhat kiloa vuodessa neljältä sopimuskerääjältään. Jalostettavaksi ei hyväksytä missä tahansa kasvaneita kääpliä vaan ympäristön pitää olla aina mahdollisimman puhtas. Puhdistamo testaa pakurien laadun myös laboratoriolokokeilla.

Osapuolet

4H- yhdistys ja kihokin kerääjät ja maanomistajat.

Sopimus

Yksityisiltä mailta poimittaessa poimijan on kysyttävä aina metsänomistajan lupa. 4h-yhdistys ostaa kihokkia vain pitämiinsä maksuttomiin poimijakoulutuksiinsa osallistuneilta.

Korvaus

Tuoreesta pyöreälehtisestä kihokista maksetaan poimijalle 41–45 euroa kilolta. Pakasteena toimitetusta maksetaan hieman vähemmän.

Osapuolet

Jälleenmyyjä yritys ja kerääjä, kerääjä ja metsänomistaja.

Sopimus

Pakurin kerääminen ei kuulu jokamiehenoikeuksiin. Sen keräämiseen tarvitaan lupa metsänomistajalta. Puhdistamo edellyttää, että kerääjät ovat holtaneet luvat metsänomistajalta.

Korvaus

Pakurista maksettava hinta vaihtelee markkinatilanteen mukaan. Esimerkiksi vuonna 2015 pakurikilosta maksettiin keskimäärin noin 20–30 euroa.

